

РЕШЕНИЕ

№ 2465

гр. София, 20.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 20 състав, в
публично заседание на 03.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ралица Рачкова

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **11341** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3, във връзка с чл. 75, ал. 1 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на Б. С. С., гражданин на Демократична република К., ЛНЧ [ЕГН], непридружен непълнолетен, чрез адв. Д. А., срещу Решение № 4892 от 24.09.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет (МС), с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени съображения за нищожност на оспореното решение поради издаването му от некомпетентен орган. Посочва се, че съгласно чл. 25 от Директива 2013/33/ЕС решението на решаващия орган по молбата на непридружен непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните, а председателят на ДАБ не разполага с подобни знания съгласно нормативните изисквания за заемане на посочената длъжност. В този смисъл се твърди, че оспореното решение е издадено от некомпетентен орган, тъй като не са изпълнени изискванията на чл. 25, пар. 3, буква "б" от Директива 2011/95/ЕС. Твърди се, че решението не е издадено в предвидената форма, тъй като е следвало да бъде издадено в двуезичен вариант – български и лангала, а не от френски преводач, както е в случая. Сочат се нарушения на административнопроизводствените правила, тъй като интервюто не е проведено от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните, събраните по делото доказателства не са анализирани, не са взети предвид всички конкретни обстоятелства и основания, които може да са индивидуално приложими за непридружения непълнолетен, становището на интервюиращия орган не е съобщено на лицето и на неговия законен представител с оглед възможността за ангажиране на доказателства или

представяне на възражения, твърди се отказ за предоставяне на възможност на представителя на непълнолетния за запознаване с материалите по административната преписка, с което е нарушено правото на защита на търсещото закрила лице, интервюто не е проведено в присъствие на социален работник. Оспорва се изводът на административния орган, че причините за напускане на търсещия закрила са свързани с причини от личен и икономически характер и с общото положение на несигурност в страната му на произход, както и, че в бежанската история на лицето се наблюдават редица сериозни противоречия. Сочи се, че решаващият орган не е приложил в конкретния случай стандартите съгласно "Практическо ръководство на ЕАСО (сега АЕСОУ) относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище", съгласно които висшият интерес на детето следва да бъде непосредствена част от разследването и съгласно които следва да се прилага принципът на доверие при отсъствие на достатъчно доказателства, тъй като представата на децата за времето може да се различава от тази на възрастните, което може да окаже силно въздействие върху оценяването необходимостта от международна закрила. Сочи се, че не са обсъдени от административния орган твърденията на лицето, че е напуснал страната си, защото се страхува да не бъде убит, игнорирани са и твърденията на детето, че не желае да се върне в К., защото се опасява, че ще бъде взет войник и ще бъде убит. Напуснал е страната си заради войната и смята, че, ако се завърне, може да умре. Оспорват се и изводите, че в конкретния случай не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Сочи се, че при издаване на оспореното решение не е извършена цялостна преценка на всички обстоятелства в конкретния случай, които характеризират страната на произход на търсещия закрила с фокус за децата, посочените в решението данни не са актуални, общи са и не засягат децата. В срока за писмени бележки е представена писмена защита от процесуалния жалбоподател, в която отново се излагат доводи за нищожност и незаконосъобразност на оспореното решение на председателя на ДАБ, като многократно се посочва, че Б. С. е сирак и бездомник. Според жалбоподателя, ако се върне в държавата си по произход ще бъде мобилизиран и изпратен на фронта, което той не желае. Посочва се, че тези изявления не са обсъдени в решението на ДАБ и изцяло неоснователно административният орган е приел, че жалбоподателя е напуснал ДР К. изцяло по икономически причини. Твърди се, че решаващият орган не е обсъдил обстоятелствата, които са от съществено значение за определяне на най-добрия интерес на детето, поради което е направил необосновани изводи, че за непридружения непълнолетен чужденец не съществува риск за сигурността му на територията на К.. В заключение се посочва, че мотивите на административния орган за липса на предпоставки по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ са изцяло неоснователни, поради което се претендира отмяна на оспореното решение.

В съдебно заседание, жалбоподателят се явява лично, в присъствие на преводач и социален работник към Дирекция „Социално подпомагане“ - С., и чрез процесуалния си представител адвокат А.. Жалбоподателят заявява, че е живял на улицата, прехранвал се е с дребна работа, като е продавал бисквити и бонбони по улицата. Твърди, че в неговата страна младите хора ги залавят на случаен принцип, за да ги изпратят да воюват, а той не иска да воюва и се страхува за живота си. Представени са и допълнителни писмени доказателства относно обстановката в Демократична република К..

Моли съдът да постанови съдебно решение, с което да отмени решението на председателя на ДАБ при МС и да бъде предоставен статут на бежанец, респективно хуманитарен статут на непридруженото непълнолетно лице.

Ответникът - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, чрез юрк. К., в първото съдебно заседание оспорва жалбата и моли да бъде потвърдено оспореното решение.

Софийска градска прокуратура - редовно уведомена, не изпраща представител и не ангажира становище по жалбата.

Административен съд - София-град, Трето отделение, 20-ти състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по молба от 15.07.2025 г. на Б. С. С. за предоставяне на международна закрила до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Попълнен е регистрационен лист, от който е видно, че същият е [дата на раждане] в [населено място], ДР К., религия – протестант, майка му и баща му са починали, има двама братя, които се намират в [населено място]. С Решение № 478/30.07.2025 г. на председателя на Националното бюро за правна помощ, на основание чл. 25 ал. 2 от Закона за правната помощ (ЗПП), във връзка с чл. 23, ал. 2, във връзка с чл. 25, ал. 1 и ал. 3, т. 2 и т. 3 от ЗУБ, на непридружения непълнолетен Б. С. С. е назначен представител - адв. Д. А..

На 05.08.2025 г. е проведено интервю, в присъствие на преводач и назначения адвокат, по време на което молителят е посочил, че е напуснал К. преди месец и половина, легално със самолет за [населено място], Турция, където останал за 4 дни и заминал за България. В България влиза 18 дни преди горещитираното интервю. Пристигнал на българска територия с влак, нелегално, във влака е арестуван и откаран в затворен лагер. Искал е тук да подаде молба за закрила.

По преписката е наличен социален доклад с изх. № СГ/Д-С-СК/380-001 от 12.08.2025 г. издаден е от директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - С.. В него се сочи, че към момента на издаването му не съществува пряк и непосредствен риск за детето, докато е на територията на РПЦ - Военна рампа. По делото са приети Формуляр за бърза оценка на непридружения непълнолетен, изготвени от социални експерти в ДАБ при МС. С писмо от ДАНС рег. № 509040 от 27.08.2025 г. се изказва позиция, че към момента ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила в РБ на лицето. Със становище рег. № 509040 от 03.09.2025 г. на гл. експерт В. А.-П. в РПЦ-С. е предложено на председателя на ДАБ - МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на Б. С. С..

Като част от административната преписка са представени справки, изготвени от дирекция "Международна дейност" на ДАБ-МС относно актуалната обществено-политическа обстановка в К. с вх. № МД-02-445/15.08.2025 г.

След извършена преценка на всички относими факти, свързани с личното положение на Б. С. С. и със страната му на произход, с решение № 4892 от 24.09.2025 г., на председателя на ДАБ при МС е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на чужденеца поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В решението е прието, че за кандидата за закрила не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като в хода на административното производство молителят не обоснова наличието на риск за неговия живот или свобода в държавата му по произход по смисъла на закона и не посочва никакви причини за основателно опасение от преследване. Лицето не е било изложено и за него не съществува основателно опасение от преследване по причините, посочени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Според административния орган Б. С. С. не е напуснал К. поради осъществено преследване по причина на неговата раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Формулиран е извод, че е напуснал К. не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа. С оглед бежанската история е прието, че конкретни действия на преследване срещу конгоанския гражданин не са осъществени и не е установено срещу молителя да са налице посегателства, чиято системност и мащаб достигат до границата на

преследване. Според органа твърденията му не съдържат и информация за осъществено спрямо него преследване по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ и риск от бъдещо такова. Прието е, че изразеното нежелание на кандидата да бъде мобилизиран не е достатъчно основание да се приеме, че той е бил подложен на преследване. Органът е направил заключение, че конгоанския гражданин е взел решение да напусне Турция, където е пребивавал легално и не се е завърнал в К. поради лични причини.

В оспорения акт ответникът е установил, че липсват и предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Твърдения за наличие на реална опасност от тежки посегателства във връзка с възможността за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ молителят не е направил и в този смисъл е формулиран извод, че установената фактическа обстановка не дава основание да се приеме, че той е бил принуден да напусне държавата по произход поради реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. С цел установяване на актуалната обстановка в държавата на произход и извършване на преценка за приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е разгледана и обсъдена Справка с вх. № МД-02-445/15.08.2025 г., изготвена от Дирекция "Международна дейност" към ДАБ при МС относно актуалното положение в Демократична република К. (ДРК). Направен е подробен анализ на ситуацията в ДР К., въз основа на който е прието, че ори и да е налице обща ситуация на несигурност в държавата по произход, то тя не е достигнала степен на безогледно насилие, с опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на международна закрила на базата на общата ситуация. От цитираната справка не може да се направи обоснован извод, че К. се намира в състояние на въоръжен вътрешен или международен конфликт. От анализа на информацията в същата справка може да се направи обоснован извод, че определени уязвими групи могат да попаднат в хипотезата на чл. 9, но видно от материалите по преписката Б. С. С. не попада в тази категория. В заключение е посочено, че въпреки трудната икономическа обстановка в която се намира К., може да се направи обоснован извод, че ситуацията свързана със сигурността там значително се е подобрила и не може да се приеме, че евентуалното завръщане на кандидата в родината му по произход би довело до някакви неблагоприятни последици за него.

С оспореното решение на ДАБ се приема, че не се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17.02.2009 г. по дело № С-465/07 по тълкуването на чл. 15, б. "в" от директива 2011/95/ЕС, които се преценяват във връзка с прилагане единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. От анализа на цитираната информация, административният орган е направил извод, че дори и да е налице обща ситуация на несигурност в държавата по произход, то тя не е достигнала степен на безогледно насилие, с опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на международна закрила на базата на общата ситуация.

В решението е обсъден и най-добрият интерес на детето съгласно чл. 6а от ЗУБ, вр. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет, към които препраща § 1, т. 11 от ДР на ЗУБ. Решаващият орган е обсъдил Глава V, параграфи 52-79 и параграфи 80 и 81 от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес на детето. Изложено е, че при преценката на молбата следва да се вземе предвид положението на ненавършилото пълнолетие лице. Прието е, че в представения социален доклад на Дирекция "Социално подпомагане" не се открити преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени. Не са открити и данни, които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на висшия интерес. Посочено, че с оглед на запазване на

идентичността на детето съгласно параграф 56 от Общ коментар № 14 (2013) вземащото решението лице трябва да вземе под внимание този специфичен контекст, когато оценява и определя най-добрите интереси на детето. Надлежното съобразяване с най-добрите интереси на детето означава децата да имат достъп до културата и по възможност езика на страната и семейството, от които произхождат, както и възможността за достъп до информация относно биологичното им семейство в съответствие с правните и професионалните норми в съответната страна. Предвид вече установената липса на основания за получаване на закрила по реда на ЗУБ, довели до напускането на чужденеца на страната му по произход, административният орган е приел, че висшият интерес на детето е то да продължи да живее в родното му място или на мястото му по постоянно местожителство, за него да се полагат грижи на майчин език и той да продължи да живее в културната и/или семейна среда на страната му по произход, заедно с неговите близки и приятели, където ще може да комуникира и живее в обичайната му среда, да не бъде изложен на външна среда, в която за лицето е налице езикова бариера и произтичащи проблеми с комуникацията, както и много други неудобства от социален, психологичен, икономически характер, произтичащи от обстоятелството, че същият се намира извън родината му, без да е подкрепян от негови родственици.

С оглед изложените мотиви и съблюдавайки висшия интерес на детето, заложен в конвенцията на ООН за правата на детето, е прието, че за търсещият закрила не съществува риск за сигурността му при завръщането му в родината. Посочено е, че връщайки се в страната по произход той няма да е лишен от неговата идентичност и ще може да поддържа взаимоотношения с роднините си, като именно там ще има възможността да доизгради традиционните, социални, родови, културни и езикови ценности имащи особена важност за личностното му развитие.

В решението общо е посочено, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България. Прието е, че не са налице условия за хуманитарен статут по други причини (чл. 9, ал. 8 ЗУБ), тъй като желае да получи международна закрила в Република България, без да се позовава на причини от хуманитарен характер, като обсъждането на най-добрия интерес на детето не може да замени липсата на установени други причини от хуманитарен характер по см. на чл. 9, ал. 8 ЗУБ, а обратното би довело до заобикаляне на закона.

В заключение е прието, че в конкретния случай не са налице предпоставките за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9, с оглед на което на оспорващия Б. С. С. е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Процесното решение е връчено на жалбоподателя на 07.10.2025 г., а жалбата срещу него е подадена до Административен съд - София-град на 21.10.2025 г.

В хода по делото от процесуалния представител на ответника са представени доказателства относно общото положение и обществено-политическа обстановка и икономическа обстановка в ДР К. – Справка вх. № МД-02-604/14.11.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ към ДАБ.

От процесуалния представител на жалбоподателя са представени Извлечения от годишния доклад на А. И. за правата на човека за 2024 г., публикувани на сайта <https://www.amnesty.org> на 28.04.2025 г., Доклади за практиките в областта на човешките права за 2024 г. в ДР К. и преводи от английски език на български език на статии: „К. една пропаднала държава, чието население страда“ – май 2024 г., „Резултатите от 2024 г. за най-лошите форми на детски труд.“

Във връзка с указания на съда, в открито заседание се явява социален работник от Дирекция „Социално подпомагане“ - С. - А. А., който представя устен доклад и посочва, че при проведената среща лицето е споделило, че в К. трябва да влезе в армията. Той не желае това, същият иска да е в сигурна, силна и безопасна страна, поради тази причина си е пуснал молбата тук.

Във връзка с направеното с жалбата доказателствено искане в съдено заседание процесуалният представител на ответника юрк. М. К. е посочила, че справките за страните по произход са безпристрастни, изготвят се съгласно Устройствения правилник на ДАБ от Дирекция “Международна дейност” и съдържат обобщени данни от международни източници.

При така установените факти, Административен съд - София-град обосновава следните правни изводи:

Както бе посочено по-горе решението на председателя на ДАБ е връчено на жалбоподателя на 07.10.2025 г., а жалбата е депозирана на 21.10. 2025 г. , в преклузивния срок по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, от легитимирано лице, за което актът е негативен, поради което съдът приема, че жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

При служебната проверка по чл. 168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл. 75, ал. 1, вр. чл. 48, ал. 1, т. 1 ЗУБ и в установената форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. Несъгласието на жалбоподателя с тях не обосновава липса на мотиви по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК.

Неоснователни са доводите на жалбоподателя за нищожност на оспореното решение на председателя на ДАБ поради "липса на компетентност". В Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004г. по т.д. № 4 от 2002 г. ОС на ВАС е посочено, а и в съдебната практика никога не е било и спорно, че „Компетентността на всеки административен орган е нормативно определена. Издаването на административен акт без необходимата компетентност води до нищожност на акта. В някои случаи нормативни актове предвиждат възможност компетентният орган да делегира на други, подчинени нему органи, да упражняват предоставените му правомощия“. Следва да се посочи и Тълкувателно решение № 2 от 14.05.1991 г. по гр. д. № 2/1991 г., ОСГК на ВС, според което компетентен е орган, оправомощен за това в пределите на неговата компетентност. В широк смисъл на думата към компетентността се причислят две категории изисквания: за административната подведомственост при издаването на акта (административният орган да не навлиза в предмета на дейност на други органи - съдилищата, например) и за административната компетентност (разпределението на правомощията по издаване на административните актове вътре в сферата на административната подведомственост). В случая оспореното решение е издадено от председателя на ДАБ, който разполага с компетентност да издава решения за предоставяне на международна закрила съобразно с нормата на чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, поради което настоящият състав приема, че той е компетентен орган, разполагащ с експертна специализация в тази сфера.

В хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на процесуални норми, обосноваващи отмяната му като незаконосъобразно.

Неоснователно е твърдението, че решението не е издадено в предвидената форма, тъй като е следвало да бъде издадено в двуезичен вариант – български и лангала. Липсва законово изискване за претендираното от жалбоподателя изготвяне на акта в двуезичен вариант - на български език и на езика, който владее. По силата на чл. 14, ал. 1 от АПК административните производства се провеждат на български език, като на лицето, което не го владее, се назначава преводач съгласно чл. 14, ал. 2 от АПК. Следва да се посочи и това, че съгласно чл. 76, ал. 1 ЗУБ решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца, търсещ международна закрила, или на неговия законен представител или адвокат. В изречение второ от същата норма е посочено, че съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира. В случая при провеждане на интервюто С. изрично е заявил, че разбира френски език и се е подписал без възражения.

Търсещият закрила е запознат с Решението на председателя на ДАБ на език, който разбира, за което се е подписал отново без възражение.

Правата на търсещия закрила са защитени и чрез назначаване на служебен защитник. С Решение № 478 от 30.07.2025 г. на председателя на НБПП, на основание чл. 25, ал. 2 от ЗПП, вр. чл. 23, ал. 2, вр. чл. 25, ал. 1 и ал. 3 от ЗУБ на непълнолетния кандидат е назначен служебен защитник – адвокат Д. А., която да го представлява и защитава неговия най-добър интерес в хода на административното производство. Служебният защитник е присъствал на проведеното интервю и се е подписал след като е задал въпрос на интервюирания дали е щяло да му бъде по-лесно ако преводът е бил на лангала, като отговорът е: „Френският ми е труден, в К. съм говорил лангала, но разбрах превода.“ Други възражения не са направени. Предвид така установеното настоящият съдебен състав приема, че правата на търсещия закрила са защитени в проведеното административно производство, като му е предоставен преводач от френски език, който език нееднократно търсещия закрила заявява, че разбира, в това число и в проведените съдебни заседания.

Неоснователно е твърдението, че е налице нарушение на чл. 25, § 3, буква "а" от Директива 2013/32/ЕС, според който държавите-членки гарантират, че личното интервю по молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен по членове 14—17 и член 34 се провежда от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните. В случая социален експерт при ДАБ-МС – Т. Р. е изготвил Формуляр за бърза оценка на риска в случая на непридружения непълнолетен кандидат, с което е осигурена неговата първоначална социална експертиза. Националната разпоредба на чл. 15, ал. 4 от ЗЗДет предвижда на неговото изслушване и консултиране задължително да присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. Безспорно, в конкретния случай, при провеждане на интервюто на 05.08.2025 г. не е присъствал социален работник, но съдът приема, че това не е съществено процесуално нарушение по смисъла на чл. 146, т. 3 от АПК – такова, което съществено е ограничило неговите права или ако не беше допуснато, органът би постановил решение в противен смисъл. Следва да се посочи, че правата на непридружения непълнолетен са охранени в хода на административното производство чрез назначаване на служебен защитник по чл. 25 от ЗПП, който освен че го представлява, също така и защитава неговия най-добър интерес в хода на административното производство. Видно от приложената преписка интервюто е проведено в присъствието на адв. А., чийто единствен въпрос е бил относно езика, на който се е провело интервюто, като в случая интервюираният е заявил, че разбира превода и всички са се подписали без възражения. Правата на търсещия закрила надлежно са охранени и чрез предоставяне на Доклад изх. № СГ/Д-С-СК/380-001 от 12.08.2025 г. на Агенция за социално подпомагане, според който основните права на непълнолетния непридружен не са нарушени и към момента не съществуват пряк и непосредствен риск за детето.

Неоснователни са и твърденията в жалбата, че решението е издадено в нарушение на материалния закон. Материалноправният спор е относно наличието на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Правилно административният орган е приел, че не са налице фактическите основания, изчерпателно изброени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, за предоставяне статут на бежанец на търсещия закрила. Съгласно цитираната разпоредба, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение

и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съобразно чл. 8, ал. 4 ЗУБ под "преследване" следва да се разбира нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост. В случая няма данни и липсват твърдения, от които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежността му към определена социална група. 3. не е направил релевантни твърдения, които да представляват преследване по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, нито сочи конкретни действия, попадащи в предметния обхват на чл. 8, ал. 5 от ЗУБ. Той не бил политически ангажиран, преследван или осъждан. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 ЗУБ, като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход. Съгласно § 196 от Наръчника на ВКБООН по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец тежестта на доказване е споделена между кандидата и интервюиращият орган, при отчитане на общия принцип – тежестта да докаже фактите се носи от лицето, подало молбата за закрила. В случая жалбоподателят не твърди да е бил заплашван, върху него да е било оказвано насилие, да е преследван от официалните власти, нито по етнически, нито по религиозни причини в ДР К.. При провеждане на интервюто търсещият закрила изрично е заявил, че не е имал проблеми заради етнос и религия, не е бил заплашван, отвлечан, насилван или преследван в К. но е бил задържан 2-3 пъти, като последният е бил през май 2025 г. Следва да се посочи, че скитничеството, както и задържането за скитничество не са основание за предоставяне на статут на бежанец, като същите не попадат в хипотезата на чл. 8, ал. 1 ЗУБ. От административната преписка става ясно, че търсещият закрила има живи роднини където да отиде, а именно баба и дядо (родители на баща му), където живеят и братята му, но това, че той е избрал друг начин да живее, е негов личен избор.

На следващо място следва да се посочи, че нежеланието на молителя да изтърпи военна служба не е самостоятелно основание за предоставяне на статут. В случая дори няма данни, няма и такива твърдения, че са му изпращани покани или е търсен, за да бъде мобилизиран. Нещо повече, самият търсещ закрила посочва в интервюто си, че е напуснал страната си по произход легално без да е бил възпрепятстван от властите или местни групировки. Също така сама по себе си вероятността да бъде мобилизиран не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване. В този случай следва да бъде установено наличието на предпоставките на чл. 8, ал. 5, т. 5 ЗУБ, предвиждащ че действия по преследване могат да бъдат не само хипотетична възможност/опасност от мобилизация, а именно наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба, в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. В случая няма данни, нито такива твърдения, че търсещият закрила е лице, за което има сериозни основания да се предполага, че е извършил деяние, което е определено като военно престъпление или като престъпление против мира и човечеството; което е извършило тежко престъпление от

неполитически характер извън територията на Република България или за което има сериозни основания да се предполага, че извършва, подбужда, подпомага, участва в обучение или приготвяне за извършване на действия, противоречащи на целите и принципите на ООН. Предвид изложеното правилно административният орган е приел, че хипотетичните опасения на молителя, че може да бъде мобилизиран, не обосновават наличието на реална заплаха от преследване.

От административната преписка е видно, че молителят не е посочил член на неговото семейство да е с признат статут в Република България, което изключва възможността да се приложи и разпоредбата на чл. 8, ал. 9 ЗУБ. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, е напълно обоснована.

Предвид изложеното съдът приема, че административният орган правилно е преценил всички относими факти при произнасянето по молбата за международна закрила и правилно е достигнал до извода, че в случая не са налице предпоставките на чл. 8 от ЗУБ за предоставяне статут на бежанец.

Правилно е прието от административния орган, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства от смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства, а реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход, или на дейност, извършена от него след отпътуването му, освен ако тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи закрила по този закон - чл. 9, ал. 2 и, ал. 3 от ЗУБ. Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателя е напуснал ДР К. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил. В случая Б. С. е напуснал легално страната си по произход със самолетен полет до И., където е бил легално 4 дни, след което нелегално е влязъл на територията на Република България. В случая правилно административният орган позовавайки се на глава II, § 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации /ВКБООН/ и е приел, че молителят е напуснал И., където е бил легално, поради лични причини. С оглед бежанската история на жалбоподателя, следва да се приеме, че същият цели получаването на международна закрила по лични причини, а не поради наличието на някоя от предпоставките по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ.

В решението са разгледани и обстоятелствата по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, съгласно която хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай

на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е изцяло в синхрон с чл. 15, б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. /отм. с Директива 95/2011/ЕО/ относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Следва да се има предвид, че съществуването на въоръжен конфликт е необходимо, но не достатъчно условие за привеждането на чл. 15, б. в) от Директива 2011/95 в действие. По отношение на общия риск за цивилни лица, чл. 15, б. в) се привежда в действие единствено ако въоръженият конфликт се характеризира с безогледно насилие на такова високо ниво, че самите цивилни лица са изложени на реална опасност от тежки посегателства. В точка 30 от решението по делото D. Съдът на ЕС е посочено, че съществуването на въоръжен вътрешен конфликт може да доведе до предоставяне на субсидиарна закрила само когато сблъсъците между редовните въоръжени сили на дадена държава и една или повече въоръжени групи или между две или повече въоръжени групи бъдат приети, по изключение, за пораждащи тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила, по смисъла на чл. 15, б. в) от Директивата, тъй като степента на безогледно насилие, която ги характеризира, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи /в този смисъл и делото E., СЕС (голям състав), решение от 17 февруари 2009 г., Дело C-465/07.

Следва да се посочи, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на чужденеца търсец международна закрила може по изключение да се счита за установено, когато степента протичащия въоръжен конфликт или безогледно насилие достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхна територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. В процесния случай тези критерии безспорно не са изпълнени. Търсещият закрила не сочи данни, които да се интерпретират като състояние на реална опасност, насочена пряко към личността му от страна на субекти по чл. 9, ал. 2 ЗУБ. Не се установява и ниво на безогледно насилие в ДР К. към настоящия момент. Обосновано административният орган е приел, че не може да се направи извод, че е налице основание за предоставяне на хуманитарен статут, засегнато в специалната хипотеза на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

По делото не са налице основанията за прилагане на принципа "забрана за връщане", установен в член 33, параграф 1 от Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и възприет и в разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗУБ, съгласно който чужденец, влязъл в България, за да търси закрила, не може да бъде връщан на територията на държава, в която са застрашени неговият живот или свобода по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или той е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Не се сочат факти и обстоятелства, които да водят до извода, че ако чужденецът бъде върнат обратно в К., има голяма вероятност да бъде подложен на изтезание или на нечовешко и унижително отношение. При това следва да се отчете обстоятелството, че тежката политическа и икономическа обстановка в страната на произход в неговия конкретен случай не обосновава сама по себе си опасност от изтезания, нечовешко или унижително отношение.

В съдебното производство е представено справка с вх. № МД-02-604 от 14.11.2025 г., изготвена от

дирекция "Международна дейност" на ДАБ към МС относно общото положение и актуална общественно-политическа и икономическа обстановка в ДР К., видно от която действително последните месеци от 2025 г. положението остава трудно и политическата ситуация е напрегната, включително с остатъчни военни действия – изолирани и спорадични по своя характер, но действията които се предприемат са свързани постигане на споразумение между ДР К. и Р.. Посочено е, че въпреки продължаващите боеве, на 14.10.2025 г. делегациите на М23 и К. провеждат шести кръг от преговори в Катар, като се споразумяват за механизъм за наблюдение на прекратяването на огъня - предварително условие за всеобхватни мирни преговори. Успоредно с това, под егидата на САЩ, на 1 октомври 2025 г. К. и К. се споразумяват да започнат да прилагат плана за неутрализация на FDLR, докато няколко дни по-късно К. отказва да подпише регионална икономическа рамка, договорена с посредничеството на САЩ. Deutsche Welle и Associated Press информират, че на 14 октомври 2025 г. Демократична република К. и бунтовническата групировка М23 се споразумяват да създадат международен орган, който да наблюдава спазването на примирието, договорено през м. юли 2025 г., но което досега не успява да сложи край на боевете. В изявление в социалната медия X, К. потвърждава „желанието си да постигне прекратяване на военните действия, да гарантира сигурността на населението и да подготви условията за всеобхватно и трайно мирно споразумение“. Конгоански представители заявяват, че споразумението е подписано в Доха след посредничеството на Катар. Министерството на външните работи на Катар обявява, че механизмът ще „разследва и проверява докладваните нарушения... и ще комуникира със съответните, страни, за да предотврати възобновяване на военните действия“. То определя споразумението като „ключова стъпка“ към всеобхватно мирно споразумение в Източно К.. От министерството съобщават, че Катар, С. американски щати и Африканският съюз ще участват в механизмите като наблюдатели. В кратките бележки на Немската федерална служба за убежище и бежанци (BAMF) от 10.11.2025 г. се посочва, че според съобщения в медиите, мирните преговори между Демократична република К. и бунтовническата групировка М23, които продължават в Доха от 4 до 6 ноември 2025 г., са в застой, главно поради разногласия относно възстановяването на държавната власт. Освен това, страните в конфликта продължават да се обвиняват взаимно в неспазване на предварително договореното прекратяване на огъня. Посочено е също така, че на 07.11.2025 г. във В., като част от Съвместния комитет по наблюдение, е организирана и осъществена среща между делегати от ДР К. и Р., която среща е приключила с подписването на икономическия компонент на мирното споразумение от 27.06.2025 г. Това са нови факти, които следва да се вземе предвид от съда на основание чл. 142, ал. 2 от АПК, като същите са в подкрепа на направения от административния орган извод, че дори и да е налице обща ситуация на несигурност в ДР К., то тя не е достигнала степен на безогледно насилие, с опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на международна закрила на базата на общата ситуация.

Следва да бъде посочено, че на основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея.

Въз основа и на тази справка следва изводът, че не са налице и разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз от 30 януари 2014 г. по дело №

С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. "в" от директива 2011/95/ЕС, които се преценяват във връзка с прилагане единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Що се отнася до представените от процесуалния представител на жалбоподателя статии и доклади, то същите са общи и не отразяват актуалната ситуация в ДР К.. Представеният доклад на А. И. за правата на човека, докладите за практиките в областта на човешките права в ДР К., както и статиите, в т.ч. относно най-лошите форми на детски труд отчитат ситуацията на страната през 2024 г. Следва да се посочи, че обстановката в страната по произход на търсещия закрила е динамична, поради което съдът приема за достоверна информацията, съдържаща се в официалните справки на ДАБ, които отразяват действителната обществено-политическа и икономическа обстановка в ДР К., която е актуална към настоящия момент.

Оспореното решение е съобразено с актуалната позиция на ВКБООН, като съдът приема, че насоките дават възможност на съответния съд да преценява конкретната ситуация и рисковете от връщане за конкретното лице в К., отнесени към нормите на вътрешното и международното право относно статута на бежанците. По делото се установи, че такива рискове за жалбоподателя, отнесени към цитираните разпоредби, не съществуват.

Тук отново следва да се посочи, че макар и родителите на Б. С. да са починали, то той има роднини в ДР К., [населено място], в т.ч. братя, които живеят при родителите на баща му (баба и дядо). Ето защо не може да се приеме, че при връщането му в страната на произход ще бъдат застрашени неговият живот или той ще е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Отново се достига до извода, че той е напуснал страната си по произход поради лични причини, вместо да избере да живее с роднините си. Обстоятелствата, че е непридружен непълнолетен и родителите му са починали, не могат да обусловят предоставянето на международна закрила, тъй като не представляват сами по себе си индивидуална заплаха, която може да бъдат квалифицирани като тежки посегателства. Видно от бежанската история на заявителя, същият има братя, баба и дядо в страната си по произход – [населено място], поради което се споделя извода на административния орган, че именно връщайки се в страната си по произход той ще може да поддържа взаимоотношения с роднините си и няма да е лишен от неговата идентичност, като именно там ще има възможността да доизгради традиционните, социални, родови, културни и езикови ценности имащи особена важност за личностното му развитие.

Действително както чл. 6а ЗУБ, и съображение 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС и съображение 33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС, както и чл. 24, § 1 и § 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 3, § 1 и сл. от Конвенцията за правата на детето на Организацията на обединените нации, поставят висшия интерес на детето, като водещ императив във всяко касаещо го производство, в частност - налагат при прилагането на ЗУБ първостепенно значение да има най-добрият интерес на детето. Следва обаче да се посочи, че най-добрият интерес на детето не е въведен от законодателя като задължителна предпоставка за предоставяне на хуманитарен статут в чл. 9 ЗУБ, нито е определен като условие за предоставяне на субсидиарна закрила в глава V от Директива 2011/95/ЕС, предвид което не представлява самостоятелно и достатъчно основание за предоставяне на международна закрила, което да може законосъобразно да замени отсъствието на материалноправните предпоставки за предоставяне на такъв вид закрила, предвидени от българския и европейския законодатели. Според практиката на Съда на ЕС, международна закрила по Директива 2011/95/ЕС трябва да се предоставя на всеки гражданин на трета държава и всяко лице без гражданство, който или което е изложен/о на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл. 15 от посочената директива, която не предвижда да се предоставя статут на субсидиарна закрила /хуманитарен статут/ на други

граждани на трета държава или лица без гражданство, извън посочените в чл. 15 от Директивата /справка - решение от 4.10.2018 г. по дело С-652/16, т. 47 и т. 48/. Последователно и безпротиворечиво е практиката на Върховния административен съд, че "под други причини от хуманитарен характер" по смисъла на чл. 9, ал. 8 ЗУБ се има предвид не всяка причина, независимо от нейното естество, а се визират останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1 на чл. 9 ЗУБ, въз основа, на които може да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход. Макар и неназовани, тези причини следва да са такива, че да разкриват реален риск от посегателства върху личността на чужденеца при завръщането му в страната. В този смисъл е и съдебната практика на ВАС: Решение № 1878 от 20.02.2023 г. по адм. д. № 8939/2022 г., по описа на ВАС; Решение № 5367 от 22.05.2023 г. по адм. д. № 42/2023 г., по описа на ВАС/.

В настоящия случай от събраните доказателства и най-вече от бежанската история на оспорвания не може да се приеме, че същият е напуснал страната си ДР К. поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, нито е заплашен от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание, защото той не е имал никакви проблеми както с официалните власти, така и с която и да било групировка и спрямо него не съществува и бъдещ или евентуален риск от посегателство. Изложеното налага извода, за законосъобразно постановен от административния орган отказ за хуманитарна закрила предвид липсата на никоя от хипотезите по чл. 9 ЗУБ.

С оглед гореизложеното, като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут на Б. С. С., административният орган е постановил законосъобразен административен акт, поради което жалбата се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена на основание чл. 172, ал. 2 АПК.

Водим от горното, Административен Съд – С.-град, Трето отделение, 20-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Б. С. С., гражданин на Демократична република К., ЛНЧ [ЕГН], непридружен непълнолетен, подадена чрез адв. Д. А., срещу Решение № 4892 от 24.09.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: